

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20 *18* он *01* дугаар
сарын *04* ны өдөр

Дугаар *ХЭГ/15*

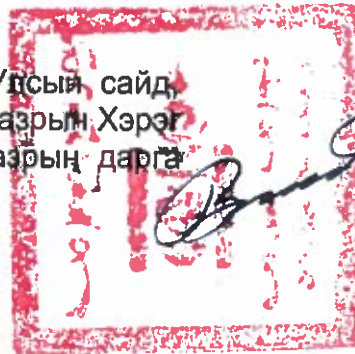
Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН Н.УЧРАЛ ТАНАА

Асуулгын хариу хүргүүлэх тухай

Цахим мөнгө, блокчэйн технологийг ашиглах, түүнийг хөгжүүлэх чиглэлээр төрөөс баримтлах бодлогын талаар Монгол Улсын Ерөнхий сайдад хандаж ирүүлсэн Таны асуулгын хариуг холбогдох байгууллагаар бэлтгүүлэн үүгээр хүргүүлж байна.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Г.ЗАНДАНШАТАР

000087

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН Н.УЧРАЛААС ЕРӨНХИЙ САЙД У.ХҮРЭЛСҮХЭД ХАНДАЖ ТАВЬСАН АСУУЛГЫН ХАРИУ

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуульд зааснаар санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах нэгдсэн бодлого боловсруулж, банк бус санхүүгийн, даатгалын, хоршооны хадгаламж зээлийн үйл ажиллагаа, үнэт цаасны зах зээл, хуульд заасан санхүүгийн бусад харилцаанд оролцогчдын үйл ажиллагааг зохицуулах, хянах чиг үүрэг бүхий төрийн байгууллагын хувьд Санхүүгийн зохицуулах хороонд Монгол Улс цахим мөнгө, биткойны талаар төрийн нэгдсэн бодлого боловсруулж байгаа эсэх талаар хандсан боловч хариу ирүүлээгүй болохыг мэдээллийн эхэнд дурдаж байна.

Нэг.Санхүүгийн тогтолцоон дахь мэдээллийн технологийн хурдацтай хөгжил, дэвшилтэй холбоотойгоор шинэ төрлийн бүтээгдэхүүн, хэрэгсэл олноор бий болж байна. Биткойн (Bitcoin) болон блокчейн (blockchain) технологи дээр суурилсан бусад криптовалютууд (cryptocurrency) үүний нэг жишээ юм. Хэдий тийм боловч одоогийн байдлаар зөвхөн Япон Улс л биткойныг хууль ёсны төлбөрийн хэрэгслээр албан ёсоор тооцоод байгаа анхны улс юм. Оросын Холбооны Улсын криптовалютын тухай шинэ хуулийн төслийг 2017 онд багтаан хэлэлцүүлэхээр төлөвлөөд байгаа талаар Оросын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүдээр мэдээлж байна. Израйлын төв банк үндэсний төлбөрийн системийг дэмжихийн тулд үндэсний криптовалют гаргах талаар ажиллаж байна. Беларусын Ерөнхийлөгч Александр Лукашенко крипто мөнгөн тэмдэгт, ICO болон ухаалаг гэрээний талаар хуульчилсан зарлигт өнгөрсөн долоо хоногт гарын үсэг зурсан байна. Эстони Улс нь үндэсний хэмжээний крипто мөнгөн тэмдэгт ESTCoin бий болгох талаар судалгаа хийж байна. Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсад 2017 онд зохион байгуулагдсан дэлхийн эдийн засгийн форумын хэлэлцүүлгийн хүрээнд аливаа улсын төв банк үндэсний мөнгөн тэмдэгтийг крипто мөнгөн тэмдэгт рүү хөрвүүлэх шилжилт хийх нь дотоодын нийт бүтээгдэхүүнийг нэмэгдүүлэх зөв шийдэл байж болох тухай хэлэлцсэн.

Төв банкны тухай хуульд заасан Монгол Улсын хэмжээнд төрийн мөнгөний бодлогыг хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллага болох Монголбанк нь санхүүгийн тогтолцоон дахь шинэ төрлийн бүтээгдэхүүн, хэрэгслүүд болох биткойн болон блокчейн технологи дээр суурилсан криптовалютуудыг зохицуулах эрх зүйн тогтолцоо олон улсад ч хараахан боловсронгуй болоогүй байгаа бөгөөд эдгээр хэрэгслээр хийгддэг гүйлгээ нь Монгол Улсад ч эрх зүйн нэгдсэн зохицуулалтгүй байгаа тул үнийн савлагаа, тогтворгүй байдал өндөртэй криптовалют руу хөрөнгө оруулалт хийх нь өндөр эрсдэлтэй болохыг анхааруулж 2017 оны 9 дүгээр сарын 29-ны өдөр мэдэгдэл хийсэн.

Засгийн газрын тухай хуулийн 20.5.6-д заасан Сангийн сайдын эрхлэх асуудалтай цахим мөнгө, блокчейн технологийн асуудал нь шууд холбогдохгүй байна. Харин Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газраас блокчэйн суурилсан аливаа үйл ажиллагааг дэмжих нь зүйтэй гэж үзэн уг технологийг

нэвтрүүлэх боломжийн талаар нарийвчлан судалж бодлогын чиглэл гаргахыг зорин ажиллаж байна.

Дэлхийн өндөр хөгжилтэй орнууд албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөөгүй байгаа бөгөөд иргэдийн санхүүгийн боловсрол сул, эрх зүйн орчин нь тодорхойгүй байгаа манай улсын хувьд үнийн савлагаа, тогтворгүй байдал өндөртэй криптовалюта руу хөрөнгө оруулалт хийх нь үр ашигтайгаас гадна өндөр эрсдэлтэй байж болохыг анхааруулж байх нь зүйтэй юм.

Хоёр. Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт шинжлэх ухаан, мэдээллийн технологи, инновацийн хөгжлийн чиглэлээр шинжлэх ухааны удирдлага, зохион байгуулалтын тогтолцоог олон улсын хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэн боловсронгуй болгож, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн системийг нэвтрүүлж, мэдлэгт суурилсан инноваци, технологи, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, шинжлэх ухааны үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнийг нэмэгдүүлэх талаар тусгасан.

Блокчэйн технологийн төвлөрсөн бус архитектур (de-centralized), аюулгүй суваг (secure channel), хэрэглэгчээс хэрэглэгчид буюу дундын зуучлалгүй дамжуулалт (P2P) бүхий онцлог шинж чанарууд нь мэдээллийн ил тод, аюулгүй байдлыг хангах найдвартай шийдэл болж байгаа бөгөөд энэхүү дэвшилтэт технологийг ашиглан баримт бичгийн баталгаажуулалт, бүртгэл, цахим гэрээ, цахим санал хураалт зэрэг шийдэл нэвтрүүлж, улмаар боловсрол, эрүүл мэнд, бүртгэл, санхүү зэрэг олон салбаруудыг хөгжүүлэх өргөн боломж байна гэж үзэж байна.

Энэхүү блокчэйн технологийг нэвтрүүлснээр нийгэм, эдийн засаг, хувь хүмүүс хоорондын болон төр, иргэд хоорондын харилцааны арга хэлбэрүүд дараагийн шатанд очиж, хөгжлийн шинэ үе ирж байна. Блокчэйн технологид суурилсан криптовалюта нь криптографын аргаар үүсгэгддэг, цахим мэдээллийн сүлжээ дэх үнэ цэнэ бүхий код юм.

Дэлхий нийтээрээ даяарчлагдаж, цахим засаглалд шилжиж байгаа өнөө үед Монгол Улс НҮБ-ын "Цахим засаглалын хөгжлийн индекс" үзүүлэлтээр 2014 онд 65-д жагсаж байсан бол 2016 онд 84-т жагсаж 19 орноор ухарсан үзүүлэлттэй гарчээ. Засгийн газрын 2012 оны 101 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Цахим засаг" үндэсний хөтөлбөр 2012 оноос 2016 оны хооронд хэрэгжсэн бөгөөд 2016 оны байдлаар тус хөтөлбөрийн биелэлт 48.25% биелэлттэй гэж гарсан.

Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх дээрх хугацаанд цахим засгийг амжилттай хөгжүүлэх, цаашдын тогтвортой байдлыг хангахад төрийн байгууллагуудын ажлын уялдаа, хамтран ажиллах чадамж, чадавхи, төрийн байгууллагуудын залгамж чанар, төрийн байгууллагын удирдлага, шийдвэр гаргах түвшний албан хаагчдын хүсэл, эрмэлзлэл, төрийн байгууллагуудын тухайн асуудал хариуцсан ажилтны тогтвор сууршилтай ажиллах зэрэг хүчин зүйлүүдээс ихээхэн хамааралтай байгаа нь тогтоогдсон.

Түүнчлэн нэн тэргүүнд шийдвэрлэх ёстой асуудалд төрийн байгууллагын албан тушаалтнаас хамааралтай асуудлыг шийдвэрлэх, төрийн албан хаагчдын тогтвортой ажиллах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх, төрийн мэдээллийн технологийн хүний нөөцийн чадавхийг бүрдүүлэх, Цахим засгийн зардлын менежментийг

оновчтой болгох, төрийн үйл ажиллагааг дэмжих мэдээллийн технологийн аутсорсинг хөгжүүлэх, мэдээллийн технологийн хөтөлбөр төслийн давхардал, үр ашиг муутай хөрөнгө оруулалтыг бууруулах, цахим засгийн удирдлагын нэгдсэн тогтолцоо бүрдүүлэх, шинэ технологийг нэвтрүүлэх зэрэг асуудлуудыг дурдаж болно.

Цахим гарын үсгийн тухай хууль 2011 онд батлагдсан ба хуулийн хэрэгжилт нь 2012 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс мөрдөгдөж эхэлснээс хойш үндэсний нийтийн түлхүүрийн дэд бүтцийг 2015 онд Үндэсний дата төвд түшиглэн байгуулсан. Цахим гарын үсгийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Засгийн газрын 2017 оны 111 дүгээр тогтоолоор “Цахим хэлбэрээр албан хэрэг хөтлөх нийтлэг журам”, Засгийн 2017 оны 159 дүгээр тогтоолоор “Төрийн цахим мэдээллийн санг бүрдүүлэх, ашиглах журам”-ыг тус тус батлаад байна.

Өнөөдрийн байдлаар цахим гарын үсгийг нийт 4000 орчим иргэн аж ахуйн нэгж ашиглан цахим тендерийн систем, албан бичиг солилцох систем, цахим татварын систем зэрэгт ашиглаж байна. Монгол Улсын хөгжлийн өнөөгийн түвшин, эдийн засгийн өнөөгийн байдлаас үл хамааран мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи, интернэтийн салбарт гарч буй ололт, амжилт, хөгжил дэвшил нь нийгмийн харилцаанд шинэ, дэвшилтэт өөрчлөлт бий болох боломжийг бүрдүүлж байна.

Энэ нь төрөөс иргэн, байгууллагуудтай харилцах харилцааны шинэ соёл бүрэлдэн тогтох нөхцөл боломжийг нээж байгаа ба иргэд, харилцагч нарын зүгээс илүү үр өгөөжтэй, харилцаа, үйлчилгээний шинэлэг хэлбэрийг эрэлхийлж байгаа нь цахим засгийн хөгжлийг түргэтгэх, энэ чиглэлд онцгой анхаарахыг шаардаж байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР